

Lovforslag nr. L 41. Fremsat den 11. oktober 1990 af indenrigsministeren (Thor Pedersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om frikommuner

§ 1

I lov om frikommuner, jf. lovbekendtgørelse nr. 571 af 8. august 1990, foretages følgende ændringer:

1. § 8 affattes således:

»§ 8. Arbejdsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelserne i

1) § 1 i lov om arbejdstilbud til ledige, jf. lovbekendtgørelse nr. 122 af 24. februar 1989, som ændret ved lov nr. 386 af 13. juni 1990, for så vidt angår beskæftigelse af jobtilbudspersoner på beskæftigelsesprojekter, og

2) lov nr. 379 af 13. juni 1990 om kommunal beskæftigelsesindsats for så vidt angår arbejdsstedets karakter og personkreds og løntilskudsperiodens længde.

Stk. 2. Arbejdsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter tillige kommuner, der ikke er frikommuner, får mulighed for at gennemføre forsøg som nævnt i stk. 1. Reglerne for forsøg skal vedtages af amtsrådet i en amtskommune, der er frikommune, og kommunerne skal være beliggende i denne amtskommune.«.

2. § 12 a, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Boligministeren kan endvidere godkende regler, der for byggerier, der modtager støtte til opførelse i medfør af lov om boligbyggeri, fraviger realkreditlovens § 45, stk. 2 og 3, jf. lov nr. 841 af 20. december 1989, som senest ændret ved lov nr. 584 af 20. august 1990. Det er en betingelse, at kommunen samtidig garanterer bygningssejeren mod tab som følge heraf.«.

3. I § 13 udgår »den af Energiministeriet godkendte amtskommunale varmeplan og«.

4. I § 14 ændres »§§ 27 og 28 i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 330 af 29. juni 1983« til: »§§ 20 og 21 i lov nr. 382 af 13. juni 1990 om varmforsyning.«.

5. § 20 ophæves.

6. Efter § 24 a indsættes:

»§ 24 b. Miljøministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter amtsrådets kompetence efter § 39, stk. 1, i lov om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 68 af 24. januar 1989, som senest ændret ved § 3 i lov nr. 216 af 5. april 1989, overføres til kommunalbestyrelsen, således at kommunalbestyrelsen godkender og fører tilsyn med de særligt forurenende virksomheder m.v. i miljøbeskyttelseslovens kapitel 5, der ikke drives af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2. Forsøg efter stk. 1, kan alene godkendes for Ballerup Kommunes vedkommende.«.

7. § 28 d affattes således:

»§ 28 d. Miljøministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelserne

1) om overførsel af arealer til byzone i § 2, stk. 2, i lov om by- og landzoner, jf. lovbekendtgørelse nr. 919 af 22. december 1989, som ændret ved § 10 i lov nr. 138 af 7. marts 1990, og

2) om overførsel af arealer til sommerhusområde i § 2, stk. 3, i lov om by- og landzoner.

Stk. 2. Forsøg efter stk. 1, nr. 2, kan alene godkendes for Ebeltoft Kommunes vedkommende.«.

8. I § 29 b indsættes efter »kan udvides til at omfatte«: »snerydning, glatførebekæmpelse og«.

9. I § 39, nr. 1, indsættes efter » 40, stk. 1 og 2,«: »§ 42, stk. 2,«.

10. Efter § 39 indsættes:

»§ 39 a. Undervisnings- og forskningsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter en kommune kan give tilskud til reduktion af forældrebetalingen i skolefritidsordninger på private skoler for børn, der er hjemmehørende i kommunen efter samme regler, som gælder for skolefritidsordninger i folkeskolen.

§ 39 b. Undervisnings- og forskningsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter en kommune kan vedtage at yde erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste i stedet for diæter og befordringsgodtgørelse til forældrerepræsentanter for deltagelse i skolebestyrelsesmøder.«.

11. Efter § 45 c indsættes i *kapitel 15*:

»§ 45 d. Sundhedsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, hvorefter Bornholms Amtskommune inden for grupper af lægemidler, der indeholder samme terapeutisk aktive stof, kan begrænse det sortiment af lægemidler, til hvilke amtskommunen afholder 75 pct. henholdsvis 50 pct. af udgiften efter § 7, stk. 1, 2 og 3 i lov om offentlig sygesikring, jf. lovbeholdtgørelse nr. 490 af 21. juli 1986, som blandt andet ændret ved lov nr. 343 af 24. maj 1989 og senest ændret ved § 18 i lov nr. 386 af 13. juni 1990.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, gælder alene for lægemidler indkøbt på apoteker i Bornholms Amt af personer med folkeregisteradresse i en på Bornholm beliggende kommune.«.

12. Efter § 45 c indsættes i *kapitel 16*:

»§ 46 d. Kulturministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger bestemmelserne i §§ 31 - 35 i lov nr. 410 af 13. juni 1990 om støtte til folkeoplysning samt bestemmelserne i § 6, stk. 1, samt §§ 7 og 8 i lov nr. 411 af 13. juni 1990 om ungdomsskoler, produktions-skoler og daghøjskoler.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1, gælder alene for frikommuner, der har fået godkendt forsøg med særlige styrelsesordninger på fritidsundervisningsområdet før den 1. januar 1991.«.

13. Efter § 47 indsættes som *nyt kapitel 18*:

»Kapitel 18

Kommunikationsministerens område

§ 48. Kommunikationsministeren kan godkende regler for frikommuneforsøg, der fraviger § 12 i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed, jf. lovbeholdtgørelse nr. 339 af 22. maj 1990, om, at der for hvert amt og for Københavns og Frederiksberg kommuner i fællesskab nedsættes et programråd.«.

Kapitel 18 bliver herefter kapitel 19, og §§ 48 og 49 bliver herefter §§ 49 og 50.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Stk. 2. Ændringen af § 1, nr. 1, træder dog i kraft den 1. januar 1991.

Stk. 3. § 1, nr. 5, har først virkning ved ikrafttræden af lov nr. 394 af 13. juni 1990 om erhvervsfremme. Frikommuneregulativer, der er godkendt efter den hidtil gældende udformning af § 20, bevarer deres gyldighed.

Stk. 4. § 1, nr. 12, træder dog i kraft den 1. januar 1991.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Frikommuneprojektet blev iværksat i 1985 og udløber ved udgangen af 1993. I forbindelse med projektet har 30 kommuner og 6 amtskommuner fået status som frikommuner.

Frikommunerne får gennem deltagelsen i projektet mulighed for at gennemføre forsøg med ændrede styreformere og opgaveløsningsmodeller med henblik på øget selvstyre og tilpasning til lokale forhold samt forbedring af den kommunale service og ressourcenyttelse.

Dette lovforslag indeholder hjemler til nye forsøg, som frikommunerne ønsker mulighed for at iværksætte.

Den gældende frikommunelov (lov nr. 309 af 4. juni 1986) blev vedtaget af Folketinget den 30. maj 1986, jf. Folketingets Forhandlinger 1985-86, spalte 3534, spalte 11724 og spalte 12488, tillæg A, spalte 2249, tillæg B, spalte 1891 og spalte 2231, og tillæg C, spalte 1007. Frikommuneloven er ændret ved lov nr. 266 af 13. maj 1987, jf. Folketingets Forhandlinger 1986-87, spalte 2751, spalte 11190 og spalte 11488, tillæg A, spalte 1557, tillæg B, spalte 1479 og spalte 1605, og tillæg C, spalte 513, lov nr. 239 af 20. april 1988, jf. Folketingets Forhandlinger 1987-88 spalte 2402, spalte 9485 og spalte 9742, tillæg A, spalte 1809, tillæg B, spalte 667, og tillæg C, spalte 457, og bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 316 af 15. juni 1988, lov nr. 141 af 8. marts 1989, jf. Folketingets Forhandlinger 1988-89, spalte 1704, spalte 6270 og spalte 6541, tillæg A, spalte 2141, tillæg B, spalte 675, og tillæg C, spalte 541, lov nr. 323 af 24. maj 1989, jf. Folketingets Forhandlinger 1988-89, spalte 6871, spalte 9881 og spalte 9902, tillæg A, spalte 5031, tillæg B, spalte 1311, og tillæg C, spalte 955, og bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 583 af 31. august 1989, lov nr. 58 af 7. februar 1990, jf. Folketingets Forhandlinger 1989-90, spalte 369, spalte 4518 og spalte 5461, og lov nr. 390 af 13. juni 1990, jf. Folketingets Forhandlinger 1989-90, spalte 8299, spalte 10187 og spalte 10779. Loven er bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 571 af 8. august 1990.

2. Frikommunerne har på nuværende tidspunkt fået godkendt ca. 340 forsøg. Med dette lovforslag får frikommunerne mulighed for at gennemføre nye forsøg på arbejdsministerens, miljøministerens, trafikministerens, undervisnings- og forskningsministerens, sundhedsministerens, kulturministerens og kommunikationsministerens område.

Lovforslaget indeholder derudover nogle ændringer af redaktionel karakter.

3. Vedrørende forslagens økonomiske konsekvenser gælder, at frikommuneforsøg skal være udgiftsneutrale i forholdet mellem staten og kommunerne. Besparelser, som kommunen opnår ved en mere rationel opgaveløsning, vil kunne anvendes efter kommunalbestyrelsens beslutning.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Vedtagelsen af lov nr. 379 af 13. juni 1990 om kommunal beskæftigelsesindsats, der den 1. januar 1991 ophæver lov nr. 293 af 21. juni 1985 om beskæftigelsesmuligheder for unge m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 79 af 15. februar 1988, vil overflødig gøre en del af den gældende § 8. Bestemmelsen er revideret i overensstemmelse hermed.

På baggrund af et forslag til forsøg fra Hobro Kommune er der i § 8, stk. 1, nr. 2, indføjet en bestemmelse om, at løntilskudsperiodens længde kan fraviges. Den maksimale løntilskudsperiode er 12 måneder efter de gældende regler og kan med denne hjemmel forlænges.

Til nr. 2

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 3

Som konsekvens af vedtagelsen af en ny varmemeforsyningslov, der trådte i kraft den 15. juni 1990, udgik amtskommunerne som myndighed i varmemeforsyningsplanlægningen.

Det følger heraf, at der ikke længere udarbejdes amtskommunale varmeplaner.

Den lokale kompetence i varmforsyningsplanlægningen er samtidig udvidet og bliver som hovedregel alene reguleret gennem udstedelse af generelle retningslinier fra de centrale myndigheder.

Til nr. 4

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 5

Bestemmelsen bortfalder som en konsekvens af, at lov nr. 88 af 13. marts 1985 om egnsudvikling ophæves ved lov nr. 394 af 13. juni 1990 om erhvervsfremme, hvis ikrafttrædelsestidspunkt fastsættes af industriministeren (§ 15). Frikommuneregulativer, der er godkendt efter § 20, bevarer deres gyldighed.

Til nr. 6

Forsøget har til formål at forenkle proceduren omkring godkendelsen af særligt forurenende virksomheder, idet virksomheden kun skal kontakte een myndighed, som herefter foretager den samlede godkendelse og fører miljøtilsyn. Forsøget vil desuden harmonere med kommunalbestyrelsens varetagelse af en række opgaver på spildevands- og affaldsområdet. I relation til byggeoven og kommuneplanloven vil forsøget også medføre, at det er den samme myndighed, der meddeler byggetilladelser, og som sikrer, at kommuneplanloven og byplanvedtægter bliver overholdt. Ved forsøget skal Københavns Amtsråd dog fortsat varetage godkendelses- og tilsynsopgaver, for så vidt angår kommunale virksomheder. Forsøget begrænses til Ballerup Kommune for ikke i for stort omfang at forringe den viden om relativt komplicerede industrielle processer, som i dag er samlet i amtskommunerne, samtidig med at der tilvejebringes et forbedret beslutningsgrundlag vedrørende opgavefordelingen mellem amter og kommuner.

Til nr. 7

Bestemmelsen i § 28 d, stk. 1, nr. 1, svarer til den gældende frikommunelovs § 28 d.

Ved bestemmelsen i § 28 d, stk. 1, nr. 2, udvides forøgsmulighederne, således at der - efter samme procedure, som gælder ved forsøg efter § 28 d, stk. 1, nr. 1, - også kan overføres landzonearealer på højst 1.000 m² til sommerhusområde.

I Miljøministeriets cirkulære af 28. august 1981 om planlægning af ferie- og fritidsbebyggelse er det pålagt amtskommuner og kommuner at udvise stor tilbageholdenhed med udlæg af nye sommerhusområ-

der inden for kystnærhedsafgrænsningen. Ministeriets meget restriktive praksis forventes yderligere skærpet gennem udstedelsen af et nyt kystcirkulære, hvorved der vil blive søgt fastlagt en samlet strategi for bevarelsen af de danske kyststrækninger.

Under hensyn hertil foreslås det, at frikommuneforsøg med overførsel af arealer til sommerhusområde ved en byrådsbeslutning alene kan godkendes for Ebeltoft Kommune, som har fremsat forslaget om dette forsøg.

Til nr. 8

Den nuværende bestemmelse i § 29 b giver mulighed for som frikommuneforsøg at pålægge grundejerne langs visse mindre befærdede veje i byområder at renholde disse.

Ringkøbing Kommune, der har iværksat et forsøg efter den gældende § 29 b, har anmodet om, at denne hjemmel udvides til at omfatte samtlige kommunens forpligtelser efter lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje, hvilket foruden renholdelse vil sige snerydning og glatførebekæmpelse.

Forsøget må ses som et alternativ til den mulighed, vejloven giver kommunen for at nedklassificere offentlige veje til private fællesveje, således at grundejerne ikke alene overtager kommunens forpligtelser efter lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje, men også kommunens forpligtelse efter vejloven til at istandsætte og vedligeholde vejene.

Da forsøget, som det hidtidige forsøg, begrænses til at omfatte mindre befærdede veje (stamveje, boligveje og tilsvarende veje), findes ordningen færdselsikkerhedsmæssigt forsvarlig. Det er normalt sådanne veje, der nedklassificeres til private fællesveje.

Til nr. 9

Bestemmelsen er medtaget efter ønske fra Odense Kommune og giver hjemmel til at godkende frikommuneregulativer, hvorefter kommunalbestyrelsen kan lade den enkelte skolebestyrelse fastsætte taksterne for skolens skolefritidsordning. Det er stadig kommunen, der opkræver betaling, og det henstilles, at kommunalbestyrelsen fastsætter en øvre og en nedre grænse for taksterne.

Det er ligeledes fortsat kommunalbestyrelsen, der tager konkret stilling til spørgsmål om at tilbyde hel eller delvis friplads og søskendemoderation under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, idet sager, der involverer indsigt i enkeltfamiliers økonomiske forhold, ikke kan henlægges til skolebestyrelsen.

Udgifterne til skolefritidsordningen skal afholdes inden for den enkelte skoles egen budgetramme.

F. t. l. vedr. frikommuner

Til nr. 10

ad § 39 a. Odense Kommune yder tilskud til skolefritidsordninger på private skoler, der indgår overenskomst med kommunen. Tilskuddet gives som et tilskud pr. barn, der er hjemmehørende i Odense Kommune. Kommunen ønsker nu tillige at give mulighed for reduktion i forældrebetalingen afhængig af forældrenes indtægtsvilkår svarende til fripladsordningerne på folkeskoleområdet. Der opnås herved en ligestilling mellem forældre med børn i de private skolars skolefritidsordninger og forældre med børn i folkeskolens fritidsordninger.

ad § 39 b. Bestemmelsen er medtaget efter ønske fra Odense Kommune. Forsøgsforslaget går ud på, at en kommunalbestyrelse, der har vedtaget ikke at yde diæter til forældrevalgte medlemmer af skolebestyrelserne, alligevel skal kunne vedtage at yde erstatning for dokumenteret tabt arbejdsfortjeneste for ikke at udelukke nogen fra at deltage i skolebestyrelsesarbejdet.

Til nr. 11

Bestemmelsen giver sundhedsministeren mulighed for at imødekomme et ønske fra Bornholms Amtskommune om at begrænse det antal præparater, der er tilskudsberettigede i sygesikringens regi.

Hensigten med forslaget er at begrænse stigningen i amtskommunens udgifter til medicintilskud.

I samarbejde med de praktiserende læger udarbejder amtskommunen en fortegnelse over, hvilke lægemidler der er tilskudsberettigede i forsøgsordningen.

Forsøget kan kun meningsfuldt gennemføres for Bornholms Amtskommune, der ved sin beliggenhed vanskeliggør handel på apoteker uden for amtskommunen. Derfor begrænser lovtæksten forsøget til Bornholm. Bornholmere, der handler udenfor Bornholm, vil få normalt tilskud. Det skyldes hensynet til administration på landets øvrige apoteker.

Indbyggere fra andre amtskommuner, der handler på bornholmske apoteker, vil ligeledes få normalt tilskud. Det skyldes hensynet til disse patienter.

Sundhedsministeren vil ved godkendelse af amtskommunens retningslinier for forsøget forudsætte, at fortegnelsen over de tilskudsberettigede lægemidler på Bornholm forelægges Sundhedsstyrelsen til udtalelse.

Selvom lægemidler er synonyme (indeholder samme terapeutisk aktive stof), kan de have forskellige hjælpestoffer. Nogle patienter kan derfor tåle et lægemiddel, men ikke et andet. For at undgå at forsøgsordningen rammer disse personer utilsigtet, vil sundhedsministeren ved godkendelse af retningslinier for forsøget forudsætte, at personer, der efter lægelig vurdering ikke kan anvende præparater fra fortegnel-

sen, kan opnå tilskud til det nødvendige præparat, såfremt dette i øvrigt er generelt tilskudsberettiget.

Til nr. 12

I forbindelse med vedtagelsen af nye love om folkeoplysning og om ungdomsskoler m.m. og ophævelsen af den hidtidige lovgivning på dette område er bestemmelserne i frikommuneloven om adgang til forsøg på folkeoplysningsområdet ophævet.

De igangværende forsøg bortfalder derfor med virkning fra den 1. januar 1991, hvor den nye lovgivning træder i kraft, idet der ikke er optaget overgangsbestemmelser om fortsat gyldighed af disse forsøg.

Efter orientering af kommunerne herom er der fra enkelte kommuner fremkommet ansøgninger om at måtte fortsætte med igangværende forsøg, der vedrører særlige styrelsesmæssige ordninger på fritidsundervisningsområdet efter 1. januar 1991. Der er bl.a. henvist til, at nogle af forsøgene kun har fungeret i kort tid.

Det kan ikke afvises, at der i enkelte tilfælde kan være særlige forhold, der kan tale for at fortsætte med sådanne frikommuneforsøg også efter den nye lovgivnings ikrafttræden pr. 1. januar 1991.

Der foreslås derfor tilvejebragt hjemmel for kulturministeren til at godkende, at visse igangværende forsøg, der vil indebære fravigelse af enkelte bestemmelser i lov om støtte til folkeoplysning og lov om ungdomsskoler, produktionsskoler og daghøjskoler, kan fortsætte.

Til nr. 13

Amtsprogramrådene er rådgivende organer, som har til opgave at følge Danmarks Radios regionale programvirksomhed, og som kan fremkomme med synspunkter herom samt om programvirksomheden i øvrigt over for det centrale programråd.

Formålet med forsøget er dels at medvirke til afbureaukratisering og dels at se, om nedlæggelsen af amtsprogramrådet fører til, at der i stedet for den institutionaliserede debat om Danmarks Radio kan udvikles en bred, offentlig debat om programvirksomhed i de elektroniske medier, herunder særligt de regionale og lokale radio- og tv-virksomheder i amtet.

Gennemførelse af forsøgsforslaget forudsætter, at også § 27 i bekendtgørelse nr. 148 af 6. marts 1989 om vedtægt for Danmarks Radio fraviges. Hjemmel her til findes i frikommunelovens § 3, stk. 1.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende.

Vedrørende stk. 2 henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 1.

Vedrørende stk. 3 henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 5.

Vedrørende stk. 4 henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 12.